



شىنجاڭ جاقى جەر

قىسقى وليپپىادا سپورت جارىسىندا باس قوسايىق ، شىنجاڭنىڭ قار – مۇزىنا كەلگىنئەدەر

ۋرېمچى جىبەك جولى قار ـ مۇز سالت ـ سانا مەرەكەسى باسقاندى

شىنچياڭنىڭ قىسقى سالت ـ ساناسىن جاقسى سەزىنەـ تىن بولامز“ ، ـ دەدى جىبەي ولكەسىنىڭ باۋدىڭ قالاسىنان كەلگەن شاڭغى اۋەسكەرى چىن پىڭ.

قىسقى ساياحات قىيمىلى ساياحاتىشلاردىڭ كەـ شىرمە سەزىمى مەن ات سالىسۇ دەڭگەيىن كۇشەيتەـ تىن ماڭغزى دىنەكەر، يىيىل ۋرۇمچى قالاسىنىڭ قىسقى ساياحات قىيىلدارى اناغۇرلىم باي مازمۇندى بولدى. بۇگىننىن باسقان ۋرۇمچى قالاسى قار ـ مۇز سپورتىن مەكتەپتەرگە جەتكىزۇ، “قىسقى وليپپىادامەن ساپارلاس بولۇ. قىسقى وليپپىادا مەن اۋەندەس بولۇ” مەرەكشە بەلگىلەنگەن قار شاڭغى اشق جارىسىنىڭ شىنچياڭداغى باسقانۇ جارىسى، جاڭا جىل مۇزىكا كەشى قاتارلى ساياحات + ماـ دەنپەت، كوڭىل اشۇ، دەنە تارىبە سىياقتى 3 نۇردەـ گى جالى 87 قىيىل ىركەسـ تىركەس ۋتىپ، قار ـ مۇز شاتىتىن 2022 ـ جىلدىڭ كۆكەمىنە دەيىن جالـ ماسىراتىن بولادى.

مۇنىڭ نىشىدە “ساياحات + مادەنىيەت” توـ رىندەگى قىيىلدار “8ـ ارمىانىڭ شىنچياڭدا تۇراتىن ۋىس باسقارماسنىڭ ەسكەرتكىشى سارايى ۋاقىتتىق كورمەسى“ ، “جۇڭگو جۇمىشى ـ شارۋا قىزىل ارمىاسى باتىس باغىت ارمىياسى باس تارماق اترەـ تى ەسكەرتكىشى سارايىنىڭ نەكىزگى كورمەسى“ جانە “ماۋ زىمىن قۇربانىنڭ ومىرىنىن مالھەمەت ارناۋلى تاقىرپىتىق كورمەسى“ ، تاغى دا بۇقارا مەرەكشە ۇناناتىن قار ـ مۇز شىراق سالتاناتى، مۇز وپما كوركەمونەرى، سونداي ـ اق مادەنىيەت جاسامپازدەي تۇنىدلار كورمەسى سىياقتى كوپ ۋتۇرلى قىيىلدار قاشتالدى.

“ساياحات + كوڭىل اشۇ“ تۇرىندەگى قىيىلدار 5ـ كەزەكتى “حوش ۋىس اققىغان تىيانشان“ شىنچياڭ مەرەكشە ۋدامدى ـ قۇجرلار، ۋدامدى تاغامـ دار جارىسى، “قۇرۇن شۇيىمو” سالت ـ سانا، مادەنـ يەت، ساياحات مەرەكەسى، سونداي ـ اق “شجوجىە“ ،“تيانجوجىە“ سىياقتى قىيىلدارى قامتيدى.

“ساياحات + دەنە تارىبە“ تۇرىندەگى قىيىلدار “قىسقى وليپپىادا سپورت جارىسىندا باس قوساـ

(باسى 1 ـ بەتتە)

ۋالسىز تۇستاردى كۇشەيتىپ، ولقىلقتاردى تولقناتپ، ەگمـ شىلك كاسىبى سالاسىندا قۇرىلمىدى رەتتەپ ـ ساپالالاندىرـ دى، جەمىس ورماتى كاسىبى سالاسىندا ساپاسىن جوعارلاناتپ، ونىپىدىلىگىن ارتىردى، باغمىشلىق كاسىبى سالاسىندا دەڭگەيـ دى ۋسىرىپ، دارەجەسىن جوعارىلاتتى، ۋسويتىپ، ۋبىر توپ اۋىل ـ قىستاق مەرەكشە كاسىپ سالاسى قارشىاي دامىپ، مەرەكـ شە كاسىپ سالاسىنىڭ ساپاسى، ونىپەدىلىگى جانە باسەكەلكە قۇاتى ونان ارى جوعارىلاپ، دامۇدىڭ نىشى قوزغاشۇ كۇشىن ارتىرۇدادى، اۋىل ـ قىستاق كاسىپ سالاسىن گۇلدەندىرۇـ دى ىلگەرلەلتۇدەگى ماڭغزى تىرەككە اينالدى.

ساپاللارن، قۇاتىلارن جەتىلدىرىپ، مەرەكشە كاسىپ سالاسى قارىشتاي دامىدى

11 ـ ايدىڭ 28ـ كۇنى مەرەتەمەن، قامىلق اۋدانى اقتاش قالاشىغى قونىس جاڭالاپ ورنالاستىرۇ تۇيىنىدەگى ەڭىشى تۇرسۇنھامۇت يەىن ۋوز وتباسىنىڭ كۆتەرمەگە العان كوكوـ نىس جىلچىيىندا قارىبالاستاي باستادى. قىپ ـ قىزىل قىزاـ ناققا قاراعان ونىڭ جۇزىنىن كۇلكى ەستى.

20۱9 ـ جىلى تۇرسۇنھامۇت وتباسى قامىلق اۋدانى ۇششارباس قالاشىعنان كوشىپ وسى اراما كەلگەن، سونداي ـ اق جىلچىايدا كوكونىس ەڭۆ تەخنىكاسىن ۇيرەنىپ الدى. يىيىل 7 ـ ايدا ول 7 جىلچىايدى كۆتەرمەگە الدى، قازىر جىلدىق كىرىسى 50 مىڭ يۇاننان اسادى.

كوشىرلىگەن بۇقارانىڭ كوشىپ شعا ۇلۇنا، تۇراقتاپ تۇرۇنا، اۋقاتتائۇننا شىناى كەپىلدىك ەتۇ ۇشىن، اقتاش قالاشىغى 5500 مۇلىق جەمىس ورماتى ۇلكى كورسەتۇ بازاـ سن جانە 1262 جوعارى ولىشەمدى كۇن نۇرى جىلچىاي قالىتقىسن، ۱800 دوعاشا جىلچىايدى قامتىغان قۇرىلمىلى اۋىل شارۋاشلىغى بازاسىن قۇرىپ، 1600 كوشىرلىگەن بۇقارانىڭ ورنىقتى جۇمىستانىپ كىرىستەرىن ارتىرتىرۇعا باستادى.

“قالاشىق كەلەر جىلى تاغى دا 700 جىلچىاي قالىتقىسن

انار بۇلت / شىنچياڭ گازەتنىڭ ۋتىلـ

شىسى جاڭ يانفاڭ، پىراكتىكانت لى جىڭ

12 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى ۇرمىچىدەن خابارلايـ

دى. 12 ـ ايدىڭ 3ـ كۇنى “شىنچىياڭ

جاقسى جەر” اتىنىداغى جۇڭگو ساپاسى ـ زاڭ داشۇەسى ارناۋلى بەيىنە ەكران اۋىس ـ كۇيىس ۋماچىلىسى بەيجىڭدە جانە ۇرمىچەـ دە قاتار وتكىزىلدى، پاكىستان، بىرما، وزـ بەكىستان، سان ـ تومە جانە پىرىنسىي قاتارلى 20عا جۇىق مەمەلكەتنىڭ جۇڭگودا ۇقىتىن وقۇـ شىلارى بەيىنە ەكران ارقىلى شىنچىياڭغا “قادم سالت ـ سانا، عۇرىپ ـ ادەتتىن ۋتۇسونىپ، تاستاپ“، كورنىكى شىنچياڭنىڭ جەرگىلكىتى شىنچياڭداغى ۇلت ەرقلىقىنىڭ تىنىش ۋومىر، شات ـ شادىمان تىرشلىك كەشىرگەن باقتىتى تۇرمىسىمەن تانىستى.

اۋتونومىيالى رايوندىق ساپاسى كەڭەمەـ تىڭ ورنىباسار ۋتوراعاسى نۇرۇم سىمايلىقان شىنچياڭنىڭ ورنىقتىلق، دامۇ جاعادىين تاـ نىستىرعان كەزدە بلاي دەدى: پارتيا ورتاـ

لىق كوھىيەتنىڭ پارمەندى باسلىشىلىغىندا، شىنچياڭنىڭ ەكونومىكالىق، قومامدىق دامـ ۇنىدا جانە خالىق تۇرمىسىنىڭ جاقسارۇنىدا بۇرىن بولماعان جەنىستىكتەرگە قول جەتتى. دەسە دە، ۋبىراز ۋاقتىنان بەرى كەيىبەر ەلـ دەردەگى جۇڭگوغا قارسى كۇشتەر شىندىقتى بۇرمالاپ، شىنچياڭغا ساياتىن كەڭەستىك تاـ قىرىپتاردى ورشەلنە دابىرالاپ، شىنچياڭنىڭ گۇلدەنگەن، ورنىقتى جاعادىين بۇلدۇرۇگە ۇرىندى، بۇل جۇرتنىڭ زىمەردانىن قايناتتى!

شىنچياڭ نە سىتسە دە شىنچياڭداغى ۇر ۇلت خالىقن باقتقا كەنەلتۇ ۇشىن سىتەدى. جۇڭگو ساپاسى ـ زاڭ داشۇەسىندەگى شەتەلـ دىك وقۇشلاردىڭ كوپىرلىك رولدارىن بەلـ سەننە ساۋلەلەندىرىپ، جۇڭگودا كورگەن ـ بىلگەندەرى مەن شىنچياڭ تۇرالى تانىم ـ تۇـ سىنىكتەرىن وتباسىندامعارلانا، دوس ـ جاراـ دارىنا جەتكىزىپ، اناعۇرلىم كوپ ادامنىڭ شىناىى شىنچياڭدى تۇسۇننە مۇمكىندىك

جاساۋىن ۋمىت ەتەمەن.

جۇڭگو ساپاسى ـ زاڭ داشۇەسىنىڭ

ورنىباسار باستىغى شى جيانجۇڭ مىنالاردى ۋبىلدىردى: سوغىى جىلداردان بەرى پارتياـ نىڭ باسلىشىلىغىندا، شىنچياڭداغى ۇر ۇلت خالىقى ۋبىر نىيەتپەن نىتىپاقتاسىپ، قاجىرلىقـ پەن كۇرەس جۇرگىزدى، شىنچياڭ ەكونومىـ كا، مادەنىيەت سىياقتى قىرۇار سالادا اسا زور ىلگەرىلەۋىشلىككە قول جەتكىزدى، شىنچياڭنىڭ گۇلدەنگەن، دامىغان شىندەغىنا تالاس جۇرمەيدى. وسى رەتكى بەيىنە ەكران اۋىس ـ كۇيىس ۋماچىلىسى شەتەلدىك وقۇـ شىلاردىڭ شىنچياڭنىڭ شىناىى جاعدايى تۇرالى تۇسىنىكتەرىن ونان ارى تەرەڭدەـ تەدى، كوپىشلىككە شىنچياڭنىڭ ومىرشەڭـ دىككە تولى دامۇ ۇمتىلىسىن سەزىندىردەدى دەپ سەننەمەن.

ناقىتى كورنىستەردى جەلىگە جالعاۋ بۇىنىندا، جۇڭگو ساپاسى ـ زاڭ داشۇەسىندەـ گى شەتەلدىك وقۇشلار قاشقار بايرىغى قالاـ سىنا “قادم تاستاپ“ ، ۇلتتىق مۇزىكالىق اسـ پاپتار دۇكەنى مەن 100 جىلدىق بايرىغى شايدـ جانانى ەكىسكۇرسىيالادى، وزگەشە دارالققا يە تارىخىي مادەنىيەت پەن مىڭ بويىۋلى ۇلتتىق سالت ـ سانا جۇرتتى ەلتىپ اكەتتى: حوتان قالاسىنداغى ۋبىر مەشىتتە كوپىشلىك شىنچياڭنىڭ ۋدىنى سەنىم ەرىكىدىگىن قامتاـ ماسىز ەتۇ جاعادىين ەكجەيى ـ تەڭجەيىلى ۇغىستى؛ ۋرۇمچى قالاسىنىڭ نان مادەنىيەتى كاسىپ سالاسى باقشاسىندا سان اۋان ناندار شەتەلدىك سۇدەننتەردى وزگەشە قىرمەىن ۋتاتتى ەتتى، تۇسىندىرۇشىگە ىلەسىپ، كوپـ شىلىك ناننىڭ جاساۋۇ بارىسى مەن ساياحات كاسىبىنىڭ دامۇىن جەتەكتەنۇى سىياقتى جاعـ داپىلارمەن تانىستى.

شەتەلدىك سۇدەننتەر تاغى بەيىنە ەكران ارقىلى قىزىل مىڭ ۋبۇيدى ەكىسكۇرسىيالاپ، شىنچياڭنىڭ تارىخىي مادەنىيەت تارتىمىدىلەىن سەزىندى، سونداي ـ اق اپپارات كوزىنە

“شىنچياڭ جاقسى جەر” اتىداغى جۇڭگو ساپاسى ـ زاڭ داشۇەسى ارناۋلى بەيىە ەكران اۋىس ـ كۇيىس ۋماچىلىسى وىتكىزىلدى

“سوز جوق شىنچياڭغا بارىپ ساياحاتتايمىز”

ىلەسىپ قاشقار ايماعىنا، قىزىلسۇ قىرغىز اۋتونـ نومىيالى وىلىسىنا كەلىپ، قاشقار قالاسىنىڭ بۇرىنغى تارىبەلەۋ ـ باۋلۇ ورتالىغىنان وقۇ تاۋسىغان تارىبەلەنۇشلىرىدىڭ تارىبەلەۋ ـ باۋلۇعا قاتنىسامۇ ارقىلى يەدىيالارن وزگەرتـ كەن، ونەر ـ تەخنىكا ۇيرەنگەن، بەلسەنە شارـ ۋاشلىق قۇرىپ، باقتى تۇرمىسقا جەتكەن اڭـ گىمە باياندارنا قۇلاق ۋتۇردى؛ اتۇش قالاسىـ داغى ۋبىر جول كۇتەمدەۋ سەرىكتەستىگىنىڭ جاۋاپتىسىنىڭ ەل نىشىندەگى باسقا ولكەدە جۇمىس سىتەپ جاقسى تاجرېبە ۇيرەنىپ، اۋىلغا قايتىپ شارۋاشلىق قۇرىپ، بايۇ جولـ نا تۇسكەن اڭگىمە بايانن تىڭدادى.

بەيىنە ەكران اۋىس ـ كۇيىس ماجىلىسىـ دە، شىنچياڭنىڭ تىنىش، بەرەكەلى قومامدىق اۋقىمى، اۋان بويىۋلى گۇمانىتارلىق عۇرىپ ـ ادەتى جانە اقجارقىن، قوناقچاي ۇر ۇلت خالىقى شەتەلدىك سۇدەننتەرگە تەرەڭ اسەر قالدردى. كوپىشلىك مىنالاردى ۋبىلدىردى: وسى جولغى ۋماچىلسى كوپىشلىككە شىنچياڭـ داغى ۇر ۇلت خالىقىنىڭ تىنىش ۋومىر، شات ـ شادىمان تىرشلىك كەشىرگەن باقتىتى تۇرمەـ سىن جانە اسماقق، ۋورشىل جىگەر ـ ارىنىن جانە جارىاسىدى دا ورنىقتى، گۇلدەنگەن، دامىغان، ومىرشەڭدىككە تولى شىناىى شىنچياڭدى سەزىندىرىپ، باتىس اقپارات قۇـ رالدارنىڭ شىنچياڭ جويندەگى بۇرمالانغان خابارلارنىڭ ۇشىين شىعاردى. نىدەنت اياقتاـ عان سوك، ۋسوز جوق، شىنچياڭغا بارىپ ساياحاتتايمىز.

شەتەلدىك سۇدەننتەسەر تاغىى شىنچياڭنىڭ “ۋبىر بەلدەۋ، ۋبىر جولىدى” بىرگە قۇرۇدىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەـ رىلەتۇى، مەرەكشە اس ـ سۇ مادەنىيەتى سىياقتى جاققاردا سۇرۇۋ قويىپ، پىكىر اۋىستىردى.

وسى رەتكى بەيىنە ەكران اۋىس ـ كۇيىس ۋماچىلىسىن شىنچياڭ ۇيغۇر اۋتونومىيالى رايونى مەن جۇڭگو ساپاسى ـ زاڭ داشۇەسى بىرلىكتە وىتكىزدى.

“شىنچياڭ جاقسى جەر” ماركاسىن اسماقتاتۇدى ارقاۋ ەتىپ، رايونىمىز اۋىل ـ قىستاق كاسىپ سالاسىن گۇلـ دەندىردۇ “جاڭا قوزعالتقىشىن“ كۇش سالا قالىپتاسـ تىرىپ، مەمەلكەتنىڭ اۋىل ـ قىستاق ساياحاتى ۋتۇـ يىندى قىستاعىنان (قالاشىق) 42سىن، اۋتونومىيالى رايوندىق اۋىل ـ قىستاق ساياحاتى ۋتۇيىندى قىستاـ عىنان 70تىن، سارا تۇنىدى قىستاعىنان 42سىن، سارا جول جەلىسىنىن 60ن قۇرىپ، 5734 ساياحات حالقىتتىق تۇسەلحاناسىن قالىپتاستىردى.

ساياحات كاسىبى سالاسى عانا ەمەس، رايونىمىزدا ۋتۇيىندى دامىتلاتىن “10 ۋمىرى كاسىپ سالاسىنىڭ” ۋبىـ رى رەتىندە نان كاسىپ سالاسىنىڭ بۇكىل رايوننىڭ جوعارىدان تومەنگە دەيىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتۇندـ دە، كولەمدەنۇ، كاسىپ سالالانۇ، بازارلانۇ دەڭگەيى جەدەل جوعارىلاپ، كاسىپ سالاسىنىڭ باستاۋ رولى كۇشتى، ەڭىشى ـ مالىشىلاردىڭ كىرىس ارتىرتۇون جەـ بەۋى كورنەكتى مەرەكشە كاسىپ سالاسىنىڭ بىرىنە ايدـ نالدى. حوش ۋغىسى اققىغان شىنچياڭ نانى ۋمىرى كاسىپ سالاسىن ىلگەرلەتەپ، ۋمىرى خالىق تۇرمىسىنا دەم بەرىپ، شىنچياڭنىڭ اسا زور مەرەكشەلىككە جانە باۋراعىشتىققا يە تانىسقىسىنىڭ بىرىنە اينالدى.

اناعۇرلىم كوپ جاڭا كاسىپ كۇپىلەرنىڭ دامىپ زورايدـ ۇنا نلەسە، رايونىمىزدىڭ مەرەكشە كاسىپ سالاسى “ۋبىر كاسىپ سالاسىنىڭ گۇلدەنۇى ارقىلى جۇزدەگەن كاسىپ ساـ لاسىنىڭ كوركەيۇىن باستاعان“ دامۇ اۋقىمىن جەدەل قالىپـ تاستىردى، سونداي ـ اق كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ قون تىزبەگىن جەتەكتەنۇمىەن “اۋىل شارۋاشلىغى، اۋىل ـ قىستاق، شارۋالارعا” بىرگە قىپال كورسەنتىن “كىرىس ارتىرتۇ تىزبەگى” قالىپتاسىپ، بۇكىل رايونداغى ەڭىشى ـ مالىشى بۇقاراسىنىڭ ۇزدىكىسىز، ورنىقتى كىرىس ارتىرتىرۇدى جۇزدەگە اسىرۇىن جەبەدى.

(تىلىشلەر گىى يوۋوجۇن، جىاڭ تىيڭ، ۋپارىزات

ابدۇل)

لىمەن دامىتۇ شەكتى سەرىكتەستىگى تەخنىكالىق قىزمەت ەتەۋ ۋبولىمىنىڭ ورنىباسار باس دىرەكتورى ۋاڭ شۇۋگو سەرىكـ تەسىنىكتەگى تەخنىكتەر مەن قىستاقتاغى نىدەتتىن ساقاتنۇ قىزمەتكەرلەرىن باستاپ قاراقاش اۋدانى قاراساي قالاشىغى باچقى قىستاعىنا كەلىپ، باغمىشلىق وتباسىندامعارعا كوپ تولدەيتىن قويدىڭ تولدەرىن باغىپ ـ باسقارۇ سىياقتى تەحنىـ كالاردى ۇيرەتتى.

“كاسپورىن + سەلبەستىك كوپپەراتىۋى + باغمىشـ لىق ۋمىرى وتباسى + شارۋا وتباسى‘ ۇلكىسى ارقىلى كوپ تولدەيتىن قوي باغمىشلىغى كاسىبى سالاسىن قىستاقتارعا دەيىن كەڭەيتىپ، وتباسىلاردى قامىتىپ، قىستاق تۇرىغىنداردـ نىڭ كىرىس ارتىرتىرۇدى جۇزەگە اسىرۇىنا كوھەكتەستىك” ـ دەدى ۋاڭ شۇۋگو. قازىر بۇل سەرىكتەستىك جەتىلدىرۇ ـ ۋوسىرۇ، باغمىشلىق، سويۇ، ساتۇ ۋبىر تۇلعالانغان تۇتاس كاسىپ سالاسى تىزبەگىن قالىپتاستىردى، جەرگىلكىتى 40 مىڭ شارۋا وتباسى كوپ تولدەيتىن قوي باغۇعا سۇبەنىپ كىرىستەرىن ارتىرتىپ بايىمدى.

رايونىمىز نازاردى مەرەكشە باسىم كاسىپ سالاسىنا شوـ عىرلاندىرىپ، باستاماشى كاسپورىنداردى جەتىلدىردى، زورايتىۋدى ۋتۇيىن تەتىپ، اۋىل ـ قىستاق كاسىپ سالاسى دامۇنىداغى “جاڭا شوغىردى“ قۇرىپ جانە كۇشەيتىپ، اۋىل شارۋاشلىغى ونىمەدىرىن ەڭدەۋ كاسىبى سالاسىن كورنەكتى تۇردە ويداعىداي يگەرىپ، 1 ـ كاسىپتى سوغىنا قاراي سوزۇدى. 2 ـ كاسىپتىڭ ەكى باسىن جالعاۋدى، 3 ـ كاسىپـ تى جوعارى دەڭگەيدە جۇرگىزۇدى جەبەپ، اۋىل شارۋاـ شلىغىندا تۇتاس كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ دامىپ زوـ رايۇنىن ىلگەرىلەتتى.

2020 ـ جىلى بۇكىل رايوندا اۋىل شارۋاشلىغى ونىمەدىرىن ەڭدەيتىن كاسپورىن ۱2 مىڭ 700گە جەتىپ، كولەمىنەن جوعارى اۋىل شارۋاشلىغى ونىمەدىرىن ەڭدەيدـ تىن كاسپورىنداردىڭ تىجارات كىرىسى ۱45 مىللىيارد 654 مىللىيون يۇان بولدى. يىيىل الدىڭغى جارتى جىلدا بۇكىل رايوندا (جەبرىگىلكىتى) اۋىل شارۋاشلىغى ونىمەدىرىن